

Dạy bài bản (Structured teaching)

Cấu trúc vật chất (Physical structure)

Cấu trúc vật chất cho biết cách tổ chức môi trường. Có những giới hạn thị giác rất rõ ràng phân không gian ra làm những phần có thể nhận thấy được. Việc này sẽ giúp trẻ hiểu mọi người mong muốn trẻ làm gì trong từng khu vực. Trong khu vực dùng để làm việc cần phải giảm thiểu tới mức tối đa những gì có thể gây sao lãng.

Kế hoạch làm việc

Kế hoạch làm việc giúp trẻ nhìn thấy bằng thị giác những hoạt động nào sẽ diễn ra và theo một trật tự nào. Sử dụng đồ vật, tranh, ảnh, con số và chữ viết (dựa trên mức độ phát triển cá nhân) để giúp trẻ hiểu chuỗi các sự kiện.

Hệ thống công việc

Thông qua những hệ thống này trẻ được dạy:

- Trẻ phải thực hiện công việc/hoạt động gì?
- Trẻ phải làm bao nhiêu
- Khi nào trẻ sẽ hoàn thành?
- Trẻ sẽ phải làm gì tiếp theo?

Dễ nhìn (Visual clarity)

Các nhiệm vụ/công việc cần được trình bày dễ nhìn, làm cho các mong đợi rõ ràng và gạch đậm những thông tin quan trọng.

Điều quan trọng nhất của việc dạy bài bản là trẻ có thể biết rõ nhiệm vụ và điều gì sẽ xảy ra khi nhiệm vụ kết thúc. Trẻ có một kế hoạch làm việc trong đó quy định trật tự của các hoạt động và các nhiệm vụ được thể hiện khi nhìn bằng mắt để trẻ biết rõ những gì cần làm. Với những trẻ bình thường, kế hoạch làm việc có thể là một loạt các chỉ dẫn ghi chi tiết các nhiệm vụ hoặc các hoạt động. Đối với trẻ nhỏ làm công việc phân loại, bản kế hoạch làm việc cũng có thể là bản vẽ một số đồ vật cần phân loại hoặc một bản kế hoạch làm việc kích thích thị giác hơn như những chiếc bát có màu sắc khác nhau hoặc bát to, nhỏ khác nhau giúp trẻ phân loại. Các nhiệm vụ và hoạt động cần được dựa trên các kỹ năng và nhu cầu của trẻ và phải được dạy từng bước một để các kỹ năng cơ bản nhất không bị bỏ lỡ.

Việc dạy bài bản sẽ làm giảm sự lo lắng và làm tăng sự chú ý và động cơ. Nó cũng làm giảm sự phụ thuộc cao của trẻ vào người lớn. Tổ chức công việc có thể nhìn bằng mắt để trẻ tự kỷ có thể nhận ra cần phải làm gì và không bị sao lãng bởi những chi tiết không quan trọng luôn là điều quan trọng và cần phải được hết sức lưu ý mỗi khi công việc được thực hiện.

Dạy bài bản đặc biệt có ích khi:

- con bạn sao lãng, không tập trung hoặc không vui vẻ (vào lúc đó)
- bạn muốn dạy con bạn hoàn thành một nhiệm vụ hoặc một loạt các nhiệm vụ một cách độc lập.
- bạn muốn dạy một kỹ năng mới và con bạn gặp khó khăn trong việc hiểu trẻ phải làm gì.

Dạy bài bản có ích cho việc dạy các kỹ năng rửa ráy, mặc quần áo một cách độc lập, giúp cho trẻ tập trung học các kỹ năng mới và khi con bạn lớn hơn, việc dạy bài bản sẽ giúp phát triển các kỹ năng làm việc độc lập từ đó trẻ biết mong đợi điều gì và không phải lúc nào cũng cần người lớn ở bên cạnh.

Xây dựng và sử dụng thời gian biểu và kế hoạch làm việc

Nhiều trẻ rối loạn phổ tự kỷ cần biết những gì đang diễn ra ở thời điểm hiện tại và những gì sẽ xảy ra tiếp theo. Trẻ nhận thấy khó đối phó với những thay đổi và có thể cảm thấy buồn bực với những sự kiện không mong đợi và sự huỷ bỏ. Chúng thường khó có thể tự sắp xếp và cảm thấy vô cùng lo lắng khi phải đối mặt với những gì xa lạ.

Vì vậy, thời gian biểu và kế hoạch làm việc rất có ích cả ở nhà và ở trường. Một đứa trẻ đã quen với những lịch trình hàng ngày sẽ cảm thấy dễ chịu hơn khi nhìn thấy lịch trình này được vẽ bằng tranh hoặc được mô tả bằng chữ viết trước mặt chúng.

Thời gian biểu và kế hoạch làm việc có thể sử dụng tranh, ảnh, biểu tượng, bức vẽ hoặc chữ viết phụ thuộc vào trẻ sẽ hiểu được cái gì. Điều quan trọng là chúng phải rõ ràng, không tối nghĩa và không mang quá nhiều thông tin ngay một lúc. Chúng có thể được viết theo dạng bảng liệt kê trên một tờ giấy hoặc sắp xếp theo dãy các thẻ. Một kế hoạch làm việc có thể được sử dụng để phân chia ngày hoặc một hành động riêng lẻ thành các bước dễ quản lý. Nó cũng có thể được sử dụng để thể hiện lịch trình hàng ngày, giúp tổ chức và sắp xếp thời gian bận rộn hoặc dạy những kỹ năng đặc biệt.

Xây dựng một thời gian biểu bắt mắt (Making a visual timetable)

Dụng cụ

- làm các biểu tượng:
 - bút đánh dấu màu đen
 - giấy/mảnh bìa trắng
 - nếu bạn có thể ép plastic các biểu tượng, chúng có thể sử dụng được nhiều lần.
- làm những gợi ý bằng ảnh:
 - ảnh
 - nếu bạn có thể ép plastic những bức ảnh, chúng có thể sử dụng được nhiều lần.
- trình bày thời gian biểu:
 - một tấm bảng (bằng bìa hoặc bằng gỗ)
 - một khoảng trống trên tường hoặc trên cửa của một cái tủ dán thời gian biểu lên.
 - một cách dán biểu tượng/ ảnh lên bảng, ví dụ: loại dán dính Velcro (tốt nhất), Blu-tact, v.v

Thiết kế và sử dụng thời gian biểu bắt mắt

- Đối với trẻ nhỏ, một thời gian biểu sử dụng các biểu tượng rõ ràng hoặc các bức vẽ liền nhau là tốt nhất. Điều đầu tiên cần làm là dạy trẻ các biểu tượng đó có ý nghĩa gì. Điều này có thể cần một vài tuần do đó cần bắt đầu từ một bản thời gian biểu rất đơn giản trước và sử dụng nó liên tục hàng ngày.

- Sắp xếp các biểu tượng thể hiện các hoạt động chính của ngày theo dãy từ trên xuống dưới hoặc từ trái sang phải trên cùng một tấm thẻ. Cũng sẽ có ích nếu bạn có thể làm một cái hộp hoặc một cái túi nhỏ ở dưới cùng để giữ những tấm thẻ đã được sử dụng rồi. Nếu không, một cái hộp thư hoặc một chiếc ví nhựa để bên cạnh thời gian biểu cũng có thể thực hiện nhiệm vụ này tốt không kém.
- Đối với trẻ thích nhìn ảnh, bạn có thể muốn có hình của trẻ đang thực hiện mỗi một hoạt động thay cho (hoặc thêm vào) các biểu tượng. Tuy nhiên, hãy chắc chắn là các bức hình phải thật rõ và không tối nghĩa, vì trẻ có thể chỉ nhìn thấy một chi tiết nào đó của bức ảnh (ví dụ, bong bóng) mà không có sẵn hàng ngày.
- Kế hoạch làm việc có thể đóng vai trò rất lớn trong việc khuyến khích trẻ bị rối loạn phổ tự kỷ tự tổ chức. Ví dụ chúng có thể giúp trẻ mặc quần áo và sẵn sàng đến trường vào buổi sáng hoặc sẵn sàng lên giường vào giờ ngủ buổi tối. Có bản hướng dẫn giúp trẻ đảm bảo chắc chắn thêm là không có gì thay đổi.
- Kỹ thuật này còn có thể được sử dụng để giúp thực hiện các hoạt động khác hàng tuần và đi ra ngoài, chẳng hạn như đi siêu thị. Nó còn làm trẻ cảm thấy yên lòng khi có một kế hoạch làm việc hàng tuần về tất cả những công việc được dán ở đâu đó. Hãy sử dụng chữ viết, bức vẽ, hoặc bức ảnh, bất kỳ cái gì giúp trẻ theo được một cách dễ nhất và phải đảm bảo là nó được cập nhật liên tục.
- Bạn có thể sử dụng kế hoạch làm việc và các bản liệt kê để dạy các kỹ năng độc lập. Ví dụ, đi và sử dụng toilet, các bước vệ sinh, sẵn sàng đi ra ngoài (cả ở ngoài trường hoặc ngoài nhà)
- Các bản liệt kê và các kế hoạch làm việc có các chỉ dẫn cần phải được thử một vài lần với một người lớn để đảm bảo chắc chắn là trẻ biết phải làm gì và kiểm tra xem các chỉ dẫn đó có rõ ràng và không bị tối nghĩa hay không. Điều đáng ngạc nhiên là việc đưa ra những chỉ dẫn rõ ràng, từng bước một cho một đứa trẻ rất dễ quên bất kỳ một chi tiết nào của bản kế hoạch lại khó đến như vậy.

Môi trường học tập

Tạo ra một môi trường càng có lợi cho việc học tập bao nhiêu càng tốt là điều rất quan trọng:

- **Thời gian**
Tìm một thời điểm chơi khi trẻ tỉnh táo và vui vẻ, không đói hoặc mệt, và khi bạn có thời gian, năng lượng, và sự nhiệt tình dành cho trẻ. Tìm một thời gian mà bạn không thể bị quấy rầy và bạn không bị sao lãng bởi những công việc khác. Khi đó chắc chắn bạn sẽ có một sự đáp ứng tích cực từ phía trẻ của bạn.
- **Tiếng ồn**
Tiếng tivi, đài hoặc âm nhạc trong khi đang thực hiện các công việc khác có thể làm mất tập trung. Nếu bạn đang cố gắng chơi có tính xây dựng với con bạn thì tốt nhất là bạn hãy tắt mọi thứ và giúp trẻ tập trung.
- **Sự sao lãng**
Khi bạn chơi với con bạn, hãy dọn sạch những thứ bừa bộn hoặc các thứ đồ chơi không cần thiết trên bàn hoặc khoảng không dưới sàn nhà. Chỉ giữ lại đồ chơi/hoạt động mà bạn đang sử dụng để chơi với trẻ. Khi bạn không sử dụng một thứ đồ chơi nào đó, đừng để chúng ở xung quanh mà cất chúng đi, đưa chúng ra khỏi tầm nhìn bằng cách đặt chúng vào trong một cái hộp hoặc một cái túi. Bằng cách này, con của bạn sẽ không bị sao lãng bởi những hoạt động trước đó hoặc tiếp theo và chắc chắn sẽ đi đúng hướng hơn.

Nếu con của bạn rất dễ sao lãng và hay nghịch vớ vẩn mọi thứ, hãy giữ cho nhà của bạn càng ít những thứ bừa bộn càng tốt. Một số trẻ rất dễ bị sao lãng bởi những thứ như đồ chơi, đồ trang sức và các đồ dùng trong nhà và bạn có thể phải thực hiện một sự thay đổi hoàn toàn và toàn diện để giúp cho trẻ tập trung. Để giảm tối thiểu sự sao lãng, bạn có thể cân nhắc, xem xét việc tạo ra một “khu vực làm việc” (hoặc thậm chí là một “phòng làm việc” nếu bạn có không gian) cho con của bạn trong nhà. “Khu vực làm việc” này có thể chỉ là một chiếc bàn với hai cái ghế ở cùng một phía và ba cạnh kia của chiếc bàn được bao quanh bởi những bức tường nhẵn và cao (hoặc đặt chiếc bàn ở góc phòng đối diện với các bức tường nhẵn để trẻ không thể nhìn ra ngoài và đó cũng là cách khuyến khích trẻ tập trung vào các hoạt động mà bạn đưa ra cho trẻ.

- **Chỗ ngồi**

Để trẻ cảm thấy thoải mái và được hỗ trợ phù hợp cần có một vị trí tốt để chơi và tự do tập trung vào học những kỹ năng mới. Hơn nữa, một trẻ luôn luôn hiếu động, không yên sẽ được hưởng lợi từ một chỗ ngồi thích hợp vì trẻ sẽ được khuyến khích để ngồi yên và cảm thấy khó trốn tránh bạn hơn.

Tuỳ theo hoạt động và con của bạn nhưng tốt hơn là bạn hãy ngồi đối diện với con bạn khi chơi/ làm việc với con của bạn. Như vậy, con bạn sẽ dễ giao tiếp mắt mắt với bạn, nhìn vào mặt, mồm, mắt và sự biểu lộ của bạn và nhìn thấy được bạn sẽ làm gì và bắt chước bạn. Tuy nhiên, cũng có thể là thuận tiện hơn nếu bạn ngồi bên cạnh con bạn đặc biệt là khi bạn làm việc với con bạn trong khu vực làm việc. Cũng giống hầu hết các hoạt động khác, tốt hơn là bạn hãy sử dụng những kỹ thuật khác nhau tuỳ thuộc vào con của bạn và bản chất của hoạt động đó. Ví dụ, khi hát thì luôn phải ngồi đối diện.

Làm cho hoạt động có hiệu quả (Making activities achievable)

- **Chia các kỹ năng thành các bước nhỏ**

Bạn có thể làm cho mọi thứ trở nên dễ dàng hơn với con bạn bằng cách chia các kỹ năng mới thành các bước dễ quản lý hơn và nhỏ hơn. Thay cho việc bạn cố dạy một kỹ năng mới cùng một lúc thì tốt hơn là bạn hãy thực hiện nó một cách từ từ và chia nhỏ các kỹ năng đó.

- **Bắt đầu từ những thứ dễ trước**

Hãy giới thiệu các kỹ năng mới bằng cách dùng đồ chơi dễ sử dụng và dễ hiểu cho trẻ. Sau khi trẻ trở nên thuần thục hơn, dần dần làm cho trò chơi trở nên thách thức hơn cho trẻ.

- **Chuỗi trước và chuỗi sau** (Forward and backward chaining)

Đó là hai kỹ thuật rất có ích. Bạn hãy nghĩ tới một hoạt động giống như một chuỗi những hành động nhỏ: khi đó chuỗi trước là khi bạn cho trẻ thực hiện hành động đầu tiên trong chuỗi mà bạn sẽ hoàn thành còn chuỗi sau là khi bạn cho trẻ thực hiện hành động cuối cùng trong chuỗi mà bạn đã bắt đầu. Sau đó dần dần bạn tăng khối lượng hành động mà trẻ phải làm khi trẻ đã trở nên thuần thục hơn cho đến khi con bạn có thể làm được toàn bộ hoạt động đó.

- **Biết được con bạn phát triển ở mức nào** (Be aware of where your child is developmentally)

Hãy theo sát sự tiến bộ của con bạn và hãy xét kỹ xem loại kỹ năng nào mà con bạn cần được phát triển. Nếu bạn cho con bạn làm một cái gì đó mà vượt quá khả năng mà trẻ có thể làm thì con bạn sẽ có rất ít cơ hội thành công, nhanh mất đi sự hứng thú và dễ cáu gắt.

- **Động cơ: sử dụng sở thích của trẻ**

Trẻ tự kỷ thường không có một sự ham muốn mạnh mẽ là khám phá và thử nghiệm đồ chơi. Trẻ có thể cần được tạo ra động cơ để học tập. Bạn có thể sử

dụng những hiểu biết của bạn về sở thích và những thứ có thể kích thích con bạn để cung cấp động cơ.

- **Lời khen và sự khuyến khích quá mức** (Exaggerated praise and encouragement)

Trẻ tự kỷ thường cần nhiều lời khen và sự khuyến khích quá mức vì chúng thường không sẵn sàng và không dễ hiểu được sự hài lòng và ... Lời khen cần phải được cường điệu. Khi một trẻ làm một việc gì đó đặc biệt tốt lần đầu tiên, hãy khen trẻ thật nhiều (cả lời nói và cử chỉ) với nụ cười thật tươi, cười thật to và vỗ tay để củng cố những gì bạn nói (tất nhiên lời khen phải phù hợp với hành vi mà không gây đau khổ cho con bạn). Sau đó bạn có thể giảm dần cường độ và mức độ khi các kỹ năng đã trở nên thường xuyên hơn.

Hãy cố gắng tích cực và khuyến khích trẻ. Hãy điều chỉnh tư duy của bạn khi bạn nhìn thấy những nỗ lực của trẻ theo hướng tích cực và hãy tập trung vào thành công, bỏ đi sự thất bại. Luôn luôn khen ngợi khi trẻ cố gắng thử một kỹ năng mới cho dù những nỗ lực đó chỉ diễn ra trong một thời gian ngắn như thế nào đi nữa.

- **Phần thưởng**

Nếu lời khen và sự khuyến khích của bạn không đủ trở thành động cơ cho con bạn, bạn có thể sử dụng các phần thưởng có thể nhìn thấy được như thức ăn, đồ uống và sự âu yếm, vuốt ve. Những phần thưởng khác có thể là trò chơi hoặc các hoạt động tùy theo sở thích của con bạn.

Để sử dụng phần thưởng một cách có hiệu quả, bạn hãy sử dụng nhỏ giọt, ngay lập tức và dưới sự kiểm soát của bạn. Hãy sử dụng phần thưởng hơi không theo một quy luật gì cả để trẻ đôi khi có nó một cách tự do và đôi khi lại chẳng được gì. Điều này sẽ ngăn ngừa việc trẻ trở nên phụ thuộc hoàn toàn vào phần thưởng vì bạn mong muốn trẻ học cách cảm thấy thích thú với công việc đó vì chính công việc chứ không phải là phần thưởng. Trẻ nhỏ cần nhìn thấy một sự kết nối giữa hành vi và phần thưởng.

Với phần thưởng, các bạn cần lưu ý là:

- Bạn thực sự muốn khen và thành công sau hoạt động đó tự nó đã là một động cơ đầy đủ, khi đó phần thưởng cần phải trở thành kém quan trọng hơn nếu không bạn sẽ mãi mãi phải mặc cả với con bạn.
- Bạn cần phải công bằng khi cho phần thưởng – nếu bạn có những đứa con khác bạn có thể cảm thấy không phải lúc nào cũng thích hợp khi thưởng cho đứa này mà không cho đứa khác.

- **Luân phiên và thay đổi đồ chơi**

Trẻ (và người lớn) sẽ cảm thấy chán những thứ đồ chơi luôn ở quanh mình. Hãy cho một nửa số đồ chơi của bạn vào một nơi nào đó khóa lại và thay đổi quay vòng một vài tháng một lần. Hãy giữ lại những thứ mà con bạn đang chơi, hãy đảm bảo là bạn có nhiều loại đồ chơi và để các loại đồ chơi còn lại ra chỗ khác. Khi bạn quay vòng các loại đồ chơi này, con bạn có thể sẽ nhảy vào đóng đồ chơi “mới” như thể chúng chưa bao giờ nhìn thấy trước đây.

- **Hãy cho trẻ nhiều thời gian trả lời hơn mà bạn cho là trẻ cần như vậy**

Trẻ tự kỷ cần nhiều thời gian để trả lời (nếu như thực sự trẻ có trả lời), nên chúng ta phải cho trẻ thêm thời gian. Khi bạn đang chơi với con bạn và muốn con bạn cười, gây tiếng ồn hoặc nói một từ nào đó và trẻ đã có đủ thời gian để đáp ứng, hãy đếm đến mười và chờ đợi tiếp. Hãy cho trẻ thật nhiều thời gian. Hãy kiên trì.

- **Lặp lại và kiên trì**

Bạn cần phải lặp đi lặp lại từ, hành động hoặc cử chỉ để con bạn của thực sự hiểu và đáp ứng lại. Không gì có thể thay thế được việc lặp lại.

- **Thiếu sự phản ứng (Lack of response)**
 Một trong những vấn đề khó khăn nhất mà cha mẹ phải đối mặt là trẻ tự kỷ thường thiếu sự phản ứng. Thật là mệt mỏi khi bạn luôn đem đến cho con bạn tình yêu thương, sự chú ý, thời gian và sự chăm sóc nhưng bạn luôn cảm nhận là những điều mà bạn nhận được thì chẳng có gì cả. Tuy nhiên, điều quan trọng bạn cần làm là hãy tiếp tục kiên trì và hãy yêu thương con bạn. Bạn sẽ được thưởng cho dù đấy chỉ là một phần thưởng dường như hết sức nhỏ nhoi.
- **Sử dụng cách tiếp cận nhiều giác quan (Adopt a multi-sensory approach)**
 Thay cho việc chỉ nói về một đồ vật nào đó, hãy cố gắng gắn kết các giác quan khác trong cùng một thời gian khác. Ví dụ: khi bạn nói về các loại quả, hãy cầm chúng lên, cảm giác chúng, sờ chúng, ngửi chúng, lắc chúng và thử ăn chúng nữa.
- **Lịch trình và đoán trước được (Routines and predictability)**
 Trẻ học được rất nhiều qua lịch trình hàng ngày vì chúng giúp trẻ hiểu những gì đang xảy ra xung quanh, nhận thấy và thực sự dự đoán trước được các tình huống, tạo một cảm giác hiểu biết và an toàn. Tuy nhiên, lịch trình không có nghĩa là cứng nhắc. Một số trẻ có thể sẽ trở nên quá phụ thuộc vào lịch trình và vì thế cần phải linh hoạt trong lịch trình để ngăn ngừa sự phụ thuộc quá mức ngay từ đầu.
- **Tâm quan trọng của việc khái quát hoá các kỹ năng.**
 Để kết luận là trẻ đã đạt được một kỹ năng nào đó, trẻ cần phải thể hiện điều đó không chỉ với các đồ chơi quen thuộc mà còn với những đồ vật không quen thuộc trong mọi trường hợp và đối với nhiều người khác nhau. Hãy cho trẻ nhiều cơ hội sử dụng các vật liệu khác nhau trong nhiều môi trường khác nhau khi chơi để trẻ có thể học thử nghiệm và khám phá và mở rộng kiến thức và sự hiểu biết. Tuy nhiên, cần phải lưu ý là sự thay đổi đó phải được làm với sự nhạy cảm về nhu cầu và khả năng học tập của trẻ.
- **Không tập trung vào một kỹ năng (Don't get fixated on one skill)**
 Thật khó tách biệt một kỹ năng riêng biệt nào đó vì các kỹ năng phát triển theo một cách có quan hệ với nhau và rất phức tạp. Điều quan trọng hơn là phải giúp trẻ học nhiều kỹ năng khác nhau vào bất kỳ một thời điểm nào dựa trên sở thích và khả năng của trẻ.
- **Hoàn thành nhiệm vụ (Completing tasks)**
 Nếu bạn yêu cầu trẻ làm một cái gì đó mà trẻ không muốn hoặc không thể làm được thì bạn nên tự hoàn thành công việc và sau đó nên nói: “Mẹ đã đặt mảnh hình vào đó rồi”. Điều này sẽ giúp cho con bạn cảm thấy hoàn thành một hoạt động hay một trò chơi mới là quan trọng. Nếu bạn yêu cầu trẻ làm một việc gì đó mà trẻ không làm mà bạn chỉ nhún vai và bỏ nó đấy thì trẻ sẽ có một ấn tượng là dù làm hay không làm cũng chẳng có chuyện gì xảy ra và sẽ khó có thể hợp tác được trong tương lai.
- **Sống hoà thuận với con bạn (Stay in tune with your child)**
 Hãy cùng thư giãn với con bạn, theo con bạn trong trò chơi, theo ngôn ngữ và các hoạt động của trẻ. Hãy bắt chước. Hãy đi cùng con bạn. Hãy hoà mình vào thế giới và tôn trọng và nắm bắt được những điều trẻ quan tâm. Nếu bạn đang làm một việc gì đó với con bạn và trẻ làm một việc gì đó không được mong đợi thì không cần thiết phải sửa trẻ mà hãy đi cùng với điều đó và xem điều gì sẽ xảy ra. Hãy thông cảm cho con bạn. Hãy nhìn mọi thứ bằng lăng kính của trẻ hơn là luôn cố gắng bắt trẻ phải tuân theo thế giới và những mong đợi của chính bạn.

- **Kỳ vọng cao**

Hãy kỳ vọng cao về những gì con bạn sẽ đạt được. Đừng đặt ra những giới hạn. Công việc là để giúp trẻ đạt được mọi kỹ năng và phát triển hết tiềm năng của trẻ. Khi đó, hãy cho trẻ cơ hội, sự tôn trọng và môi trường để trẻ phát triển. Hãy tập trung vào từng bước nhỏ tại một thời điểm. Hãy cho con bạn mọi thứ và hãy nỗ lực tới mức tối đa và hãy yêu cầu trẻ cũng như vậy.

Tài liệu đọc thêm:

Hannah, L. (2001). *Teaching young children with autistic spectrum disorders to learn: a practical guide for parents and staff in mainstream schools and nurseries*. Dạy trẻ nhỏ rối loạn phổ tự kỷ: một cuốn sách hướng dẫn thực hành cho cha mẹ và nhân viên trong các trường học và nhà trẻ dạy hoà nhập. London: The National Autistic Society.

Newman, S. (1999). *Small steps forward: using games and activities to help your pre-school child with special needs*. Các bước tiến nhỏ: sử dụng trò chơi và các hoạt động giúp trẻ mầm non có nhu cầu đặc biệt. London: Jessica Kingsley Publishers Ltd.